



תת"ע 10559/08/16 - מדינת ישראל נגד מרדכי יעקב

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
תתע"א 10559-08-16 מדינת ישראל נ' יעקב

בפני
בעניין: כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מרדכי יעקב

הנאשם

גזר דין

העבירה והעבר

הנאשם הודה והורשע בכתב אישום המייחס לו עבירות מיום 5.7.16 של נהיגה ללא רישיון בתוקף משנת 2003 (תקופה של כ 13 שנה) ונהיגה ללא ביטוח תקף בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 ולסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

הנאשם יליד 1953 בעל רישיון משנת 1969. לנאשם 64 הרשעות תעבורה קודמות מתוכן 7 הרשעות ישנות בעבירה של נהיגה ללא רישיון מעולם האחרונה משנת 1992 ו-12 הרשעות בעבירה של נהיגה כשרישיון הנהיגה שפקע מעל 6 חודשים. לנאשם הרשעות בעבירות חמורות נוספות של סטייה מנתיב, נהיגה ברכב שהורד מהכביש, אי ציות לתמרורים ועוד.

לנאשם אין עבר פלילי.

מדובר בנאשם הנוהג פעם אחר פעם כשרישיונו אינו בתוקף משך שנים רבות. חרף האמור עד היום לא ריצה הנאשם מאסר בפועל אחורי סורג ובריה ותחת זאת הושתו עליו קנסות ופסילת רישיון. בגין הרשעתו משנת 2005 הוטל עליו מאסר מותנה של 21 יום. לא עומד כנגד הנאשם עונש מותנה בר הפעלה.

טיעונים לעונש

המאשימה מבקשת להשית על הנאשם מאסר בפועל של 7 חודשים, מאסר על תנאי של 8 חודשים למשך 3 שנים, פסילה של שנתיים, קנס, התחייבות כספית של 30,000 ₪ לשלוש שנים ופסילה מותנית של 18 חודשים למשך 3 שנים.

עמוד 1



המאשימה מבקשת לגזור על הנאשם עונש מאסר מאחורי סורג ובריח כיוון שלטענתה מדובר בעבריין תעבורה סדרתי השב לבצע את אותן עבירות פעם אחר פעם. לטענתה לנוכח פקיעת הרישיון הארוכה של כ-13 שנים יש להתייחס לנאשם כמי שלא הורשה לנהיגה מעולם.

ב"כ המאשימה טען כי מתחם הענישה נע בין 15 יום למספר שנות מאסר בפועל, פסילה של בין 6 חודשים ל- 60 חודשים, פסילה על תנאי וקנס.

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם כי רישיונו של הנאשם פקע בשל חובות כבדים של 2.5 מיליון ₪ שהצטברו לנוכח קרסת עסקו וביקש מבית המשפט להתחשב במאמצים הניכרים בהסדרת החוב, בנטילת האחריות של הנאשם ובמצבם הרפואי הקשה של הנאשם ואשתו.

לטענתו מתחם הענישה מאפשרת מאסר על תנאי ופסילה בלבד וניתן להטיל גם התחייבות כספית.

הממונה על עבודות שירות -

חומרת העבירה ומתחם הענישה

מי שנוהג ללא רישיון נהיגה מעולם מהווה סכנה ממשית ומוחשית לעוברי הדרך שכן לא הוכשר ולא הוסמך לנהיגה מעולם בכלי הרכב בו נהג. במצב זה כלי תחבורה עלול ברגע להפוך לכלי משחית כנגד כל משתמשי הדרך (רע"פ 3149/11 **רסאם נ' מדינת ישראל**, מיום 15.5.11).

מי שנוהג פעמים רבות ללא רישיון גם לאחר שהורשע בבית המשפט ואף נעדר ביטוח חובה לנהיגתו מעיד על עצמו כמי שמורא הדין אינו עליו. הדברים האמורים נכונים גם למי שנוהג ללא רישיון תקף משך שנים רבות.

כשירותו של הנאשם לנהוג לאחר זמן כה רב אכן מוטלת בספק, וכדברי כב' השופטת ד' ורד בתת"ע (ת"א) 908-05-11 **מדינת ישראל נ' רג'ואן**, מיום 23.1.12:

"נהיגה ללא רישיון תקף שפקע לפני שנים רבות אינה מגלמת אך ורק עבירה טכנית. לשם חידוש הרישיון על הנאשם לעבור מבחן מעשי ועיוני היות וההנחה היא כי נוכח הזמן הרב שחלף, ההכשרה לנהיגה שקיבל בעבר אינה עוד אפקטיבית."

וראו עוד פל' (רמ') 165/07 **מדינת ישראל נ' סולטן**, מיום 9.7.09.

מתחם הענישה לנוהגים כשרישיונם פקע משך שנים רבות ולאילו שנוהגים ללא רישיון מעולם, נע בין מאסר על תנאי למאסר בפועל עד שנה, תלוי בתדירות ביצוע העבירה, בשאלה אם המחדל הוסר ובנסיבות אישיות של הנאשם.



ברע"פ 8013/13 **מסעוד נ' מדינת ישראל** מיום 18.12.13, נדון ערעורו של נאשם בעל עבר מכביד שהורשע בנהיגה בפסילה, בנהיגה ללא רישיון שפקע בשנת 1999 ובנהיגה ללא ביטוח תקף. על הנאשם הושתו שנת מאסר בפועל, שנת מאסר על תנאי, פסילה בפועל ל-4 שנים ופסילה על תנאי ל-6 חודשים. הערעורים שהגיש הנאשם על חומרת הענישה הן בבית המשפט המחוזי והן בבית המשפט העליון נדחו.

בפסק דינו הטעים כב' השופט סולברג כי רחמנות יתירה על מי שנוהג פעם אחר פעם ללא רישיון נהיגה היא אכזריות כלפי יתר עוברי הדרך, וכדבריו המתאימים למקרה דנן:

"אדרבה, העונש שהוטל על המבקש אינו חמור, והריהו כורח הנסיבות, על מנת שהמבקש יפנים סוף סוף דבר פשוט וברור: אין לנהוג ללא רישיון נהיגה. המבקש נוהג משנת 1997, ומאז צבר לחובתו 28 הרשעות בעבירות תעבורה, מרביתן - בעבירות חמורות. מאז שנת 1999 - מזה 14 שנים - אין בידי המבקש רישיון נהיגה תקף; והוא בשל, ממשיך בנהיגה, חרף שלילת רישיונו 6 פעמים לתקופה כוללת של 112 וחצי חודשים. נתתי דעתי על האמור בתסקיר שירות המבחן, אשר מצדיק מידה מסוימת של רחמים, אך בנסיבות הכוללות אין הצדקה להתערב בעונש שנקבע בנזר הדין של בית משפט השלום לתעבורה. המאסר לבטח יכביד ויקשה על המבקש, אב לשני ילדים קטנים... ברם, במעשיו ובמחדליו העיד המבקש על עצמו כי מורא החוק אינו חל עליו. רחמנות יתרה כלפיו, כמוה כהתאכזרות אל הולכי רגל תמימי-דרך ואל שאר המשתמשים בכביש. אין הצדקה לחשפם לסכנת נפשות, וגם לא לנזקים כספיים הנובעים מן הקושי להיפרע ממי שגרם לפגיעה בתאונת דרכים כשאינו מחזיק ברישיון ואינו מבוטח."

ברע"פ 5755/13 **עודה נ' מדינת ישראל**, מיום 13.11.13 נדון ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של נהיגה בפסילה, נהיגה ברישיון לא תקף משנת 1998, אי ציות להוראות שוטר, נהיגה ללא חגורת בטיחות וללא ביטוח. הנאשם בעל עבר תעבורתי של 37 עבירות קודמות ביניהן עבירות זהות ומעולם לא הושתו עליו מאסר על תנאי או מאסר בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם מאסר בפועל של 8 חודשים, מאסר על תנאי של 7 חודשים ל-3 שנים, קנס בסך 1,500 ₪, פסילה למשך 81 חודשים, תוך הפעלת עונש פסילה על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדו.

בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור וקבע כי על אף שהעונש מצוי במתחם הענישה ההולם היה מקום להתחשב בעובדה שבעבר הוטלו על הנאשם עונשים קלים יחסית. לכן גם אם יש הצדקה לחומרת הענישה יש לעשות כן באופן הדרגתי ואין מקום להשית מאסר בפועל. בית המשפט קיצר את תקופת המאסר למשך 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות, ותקופת הפסילה קוצרה ל-65 חודשים. הערעור הנוסף שהגיש הנאשם על אורך תקופת הפסילה נדחה על-ידי בית המשפט העליון.

בעפ"ת 59357-06-16 **איליאסוב נ' מדינת ישראל**, מיום 2.8.16 נדון ערעורו של נאשם שהורשע בנהיגה כשרשיון הנהיגה פקע למעלה מ-6 חודשים, נהיגה ברכב שרישיונו פקע לתקופה של למעלה מ-6 חודשים וללא ביטוח. על הנאשם הושתו 3 חודשי מאסר תוך הפעלת 6 חודשי מאסר על תנאי במצטבר, מאסר מותנה למשך 7 חודשים, פסילה למשך 8 חודשים, תוך הפעלת פסילה מותנית של 6 חודשים במצטבר, פסילה על תנאי, קנס והתחייבות. לנאשם עבר מכביד הכולל 15 הרשעות זהות לעבירה בה הורשע. בית המשפט התייחס לעיקרון ההדרגתיות בענישה ולעובדה שהנאשם מעולם לא ריצה עונש מאסר וקבל את הערעור באופן חלקי וקבע כי את יתרת תקופת המאסר ירצה הנאשם בעבודות שירות.



בעפ"ת (חי') 21722-04-16 **חסן נ' מדינת ישראל**, מיום 17.7.16 נדון ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע למעלה מ- 6 חודשים ובנהיגה ללא ביטוח. לנאשם הרשעות נוספות בעבירה דומה ואף הרשעה בעבירה של נהיגה בפסילה. כנגד הנאשם תלוי ועומד מאסר על תנאי של 6 חודשים בר הפעלה. על הנאשם הושתו 6 חודשי מאסר מאחורי סורג וברח שרוצו בחופף עם המאסר המותנה שהופעל, 6 חודשי מאסר על תנאי, פסילה של 29 חודשים כולל הפעלת פסילה מותנית בת 5 חודשים, פסילה על תנאי וקנס. נוכח התסקיר החיובי קיבל בית המשפט את הערעור באופן חלקי וקבע שששת חודשי המאסר בפועל ירוצו בעבודות שירות ובנוסף השית על הנאשם שנת מבחן.

בעפ"ת (י-ם) 41801-05-16 **פתיחה נ' מדינת ישראל**, מיום 6.7.16 נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בשתי עבירות של נהיגה כשרישיון נהיגתו פקע ולא חודש יותר מ-10 שנים. למערער עבר מכביד ביותר הכולל 189 הרשעות קודמות ואין לחובתו מאסר מותנה בר הפעלה. על המערער הושתו 30 ימי מאסר בפועל, פסילה למשך 6 חודשים, פסילה על תנאי וקנס. יודגש כי במקרה זה הקל בית המשפט במידת מה בעונשו של הנאשם משום שמחמת טעות לא צורפו ששני התיקים לתיקים אחרים שנגזר בהם דינו קודם לכן.

בעפ"ת (ב"ש) 13767-06-15 **אבו קרעאן נ' מדינת ישראל**, מיום 6.7.15 הורשע הנאשם בשתי עבירות של נהיגה ללא רישיון שפקע 7 שנים קודם לכן, ובנהיגה במהירות מופרזת. לנאשם 53 הרשעות קודמות ביניהן, בעבירות של נהיגה ללא רשיון נהיגה ונהיגה בפסילה ולחובתו אף עבר פלילי. במסגרת גזר הדין הופעלו מאסרים על תנאי שהיו ברי הפעלה.

בית המשפט גזר על הנאשם 11 חודשי מאסר בפועל תוך הפעלת מאסר מותנה של 6 חודשים במצטבר ו-36 חודשי פסילה בפועל תוך הפעלת 4 חודשי פסילה על תנאי במצטבר. כמו כן חולטה התחייבות כספית והוטל קנס בסך 2,000 ₪. ערעור הנאשם התקבל ונקבע כי יש להחמיר בענישה באופן הדרגתי ולכן היות ובגין הרשעתו הקודמת של הנאשם הושתו עליו 5 חודשי מאסר בפועל בלבד, אין לגזור עליו עונש כפול מזה הגם שהעונש מצוי במתחם הענישה ההולם. בית המשפט הפחית את תקופת המאסר ל- 9 חודשי מאסר בפועל ועונש המאסר על תנאי הופעל חלקו בחופף וחלקו במצטבר. סה"כ הושתו על הנאשם 13 חודשי מאסר בפועל. יתר הרכיבי הענישה נותרו ללא שינוי.

בתת"ע (פ"ת) 1752-04-14 **מדינת ישראל נ' גרמה**, מיום 12.3.15 הורשע נאשם בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף שפקע 24 שנים קודם לנהיגתו ובנהיגה ללא ביטוח תקף. בית המשפט קבע כי היות ומשנת 2009 לא נרשמו לחובתו של הנאשם עבירות תעבורה, היות ומצבו הבריאותי קשה ובשים לב לכך שממועד פקיעת רישיונו (1990) בצע 4 עבירות תעבורה בלבד יש למקמו ברף הנמוך של מתחם הענישה. לפיכך השית בית המשפט על הנאשם 10 חודשי מאסר על תנאי, 12 חודשי פסילה בפועל, 12 חודשי פסילה על תנאי ו- 1,500 ₪ קנס.

העונש בתוך מתחם הענישה נקבע, בין היתר בשים לב לתקופת פקיעת הרישיון, להרשעות קודמות דומות ותדירותן. קריטריון רלוונטי נוסף הינו הדרגתיות הענישה. דהיינו יש לבחון מה העונשים שהושתו על הנאשם בעבר בגין מעשים דומים ולהענישו בהדרגתיות ביחס אליהם.

כאשר מדובר בנאשם שמעולם לא ריצה עונש מאסר וכשיש אינדיקציה לתהליך שיקומי יש נטייה להקל בעונש בדרך של עבודות שירות. על פי הפסיקה עונש הפסילה נע בין ל 3 חודשים ועד לפסילה של כשנתיים, פסילה על תנאי, קנס ולעיתים אף התחייבות צופה פני עתיד.



יחד עם זאת בבחינת העונש המתאים לנאשם על בית המשפט לשים לנגד עיניו את הסיכון בו נתון הציבור אם ישוב לנהוג ללא רישיון מעולם או ללא רישיון תקף שנים רבות כשכשירותו לנהוג מוטלת בספק ובהעדר ביטוח לנהיגתו ויש להעביר מסר ברור וחד משמעי במיוחד לאלה השבים ונוהגים ללא רישיון תקף.

יפים לכאן דברי כב' השופטת קסלסי בפ"ל (י-ם) 86-07-12 מדינת ישראל נ' גאווי, מיום 17.2.13:

"על אף שאני רוצה מאוד להאמין לנאשם שלא יחזור לסורו, הוא יצטרך להוכיח זאת, רק לאחר שירצה עונש מאסר בתיק הנוכחי. בכל פעם שהנאשם עומד לדין והמאשימה דורשת מאסר בפועל, הוא עותר לרחמי בית המשפט על ילדיו התלויים בו, אולם הוא עצמו שוכח את אחריותו כלפיהם בעת שחוזר ועובר עבירות אלו. בנסיבות הללו לא מצאתי לנכון להאריך התנאים כי אם להפעילם" (פסקה 11 לגזר בדיון).

העונש המתאים לנאשם

הענישה היא לעולם אינדיווידואלית, ואף לאחר תיקון 113 לחוק העונשין שומה על בית המשפט להניח לצד מתחם הענישה המקובל את המקרה האינדיווידואלי שבפניו ולשקול מה יהיה העונש המתאים ואיזה שיקול הינו המרכזי וזאת בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם, עברו ונסיבות ביצוע העבירה.

אני סבורה כי יש למקם את הנאשם ברף הבינוני קל של מתחם הענישה וזאת נוכח עברו המכביד.

יחד עם זאת על פי עקרון ההדרגתיות בענישה לא אוכל למצות את הדין עם הנאשם.

נוכח העובדה שעד היום בגין הרשעותיו בנהיגה ללא רישיון נהיגה תקף טרם הושת עליו עונש של מאסר בפועל והעונש החמור מבין העונשים שהוטלו עליו ניתן בשנת 2005 והוא עונש מאסר מותנה למשך 15 יום בשנת 2005 אסתפק במאסר קצר שירוצה בעבודות שירות ובענישה צופה פני עתיד מרתיעה.

לחומרה הבאתי בחשבון את עברו התעבורתי הכולל הרשעות בעבירות זהות ואת העובדה שאין כל אינדיקציה שיקומית אשר מעלה חשש כבד כי הנאשם ישוב לסורו.

לקולא הבאתי בחשבון את עקרון ההדרגתיות בענישה ואת העובדה שעד כה לא ריצה הנאשם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח, את גילו של הנאשם, מצבו הכלכלי, נסיבותיה האישיות של בת זוגו ואת העובדה שהודה וחסך זמן שיפוטי.

נוכח מצבו הכלכלי אמנע מהטלת קנס אך אטיל התחייבות כספית מרתיעה.

משכך אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:



על יסוד טיעוני הצדדים והאמור לעיל, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

1. אני מצווה על מאסרו של הנאשם בפועל למשך 40 ימים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. ב"כ הנאשם יתאם לנאשם מועד חדש לריצוי עבודות המאסר בעבודות שירות אשר יועבר לאישור בית המשפט. הנאשם יתייצב במועד שיקבע עד לשעה 10:00 בבוקר, בפני הממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר שבע, לצורך קליטה והצבה.

תשומת לב הנאשם שעליו לבצע כל העבודות המוטלות עליו במסגרת עבודות השירות עפ"י הנחיות שתינתנה לו מעת לעת ע"י הממונה במקום. כל הפרה של עבודות שירות תגרום להפסקה מידית של עבודות השירות ולריצוי עונש מאסר בפועל.

2. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 5 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור על הוראות סעיף 67 ו/או 10(א) לפקודת התעבורה תשכ"א-1961, שעניינם נהיגה בפסילת רישיון או נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף (למעט רישיון נהיגה שפקע מסוג ברירת משפט).

3. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 20 חודשים. אין צורך בהפקדה. הפסילה תחושב מהיום. בתקופת הפסילה יוכל הנאשם לחדש רישיונו לבצע הליכים לחידוש הרישיון לרבות מבחן עיוני ומעשי אך לא לקבל רישיון.

4. פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים אם יעבור על הוראות סעיף 67 ו/או 10(א) לפקודת התעבורה תשכ"א-1961, שעניינם נהיגה בפסילת רישיון או נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף (למעט רישיון נהיגה שפקע מסוג ברירת משפט).

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 ימים

ניתן היום, ב' שבט תשע"ח, 18 ינואר 2018, בנוכחות הצדדים.